

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP • LIX. ÉVFOLYAM • 659. SZÁM

3.

2015. MÁRCIUS

KÁNYÁDI SÁNDOR

Faragott versike

Volt egy fakatona.
Fából volt a lova;
kengyele, kantárja
a kádár munkája,
fából a patkója:
fakovács patkolta;
fából volt faragva
a föld is alatta.

Fahuszár, favitéz,
hadd látom, mennyit kérsz?
Százat adj lovamért,
ezeret magamért.

Csapj oda, csapj bele,
égjen a tenyere!

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

Faragott huszár

Faragtam egy büszke huszárt,
mentét rá és varrott dolmányt,
fejére meg huszárcsákót,
oldalára karabélyát.
Pislogott rám, hol a lovam?
Nekiszöktem azon nyomban,
gyorsan vésőt, egy darab fát,
hadd faragjam ki a lovát,
nyerget, kantárt, zablát, hámot,
mindenféle lószerszámot.
De amikor készen voltam,
felpattant rá étlen, szótlan,
sürgős dolga akadt mára,
elvágtatott a csatába.

DÖME ZSUZSA

Esett eső karikára

Bentről kémleltük az eget,
fenyegető fellegeket.
Fehér ingünkön kokárda:
így jöttünk ma iskolába,
s míg az eső el nem eredt,
elmesélt egy történetet,
s hagyott hosszan, soká nézni
záport a tanító néni...

„Szemük körül sötét árok.
Összegyűltek a huszárok,
a hajdani hős leventék
mennyből nézni naplementét.
Fején nemzetiszín süveg,
meresztli szemét egy öreg:
– Mellükön kokárda ragyog!
Tán élnek még a magyarok!
– szól, s a másik s a harmadik
szeméből gyöngy harmatozik.
Hazát éltet égi szállás.
Ahány könnycsepp, annyi áldás.”

Igaz volt-e ez, vagy mese,
nem tudom már meg sohase.
Eső esett karikára,
iskolánknak udvarára.
Hű vitézek hulló könnye
záporozott le a földre.
Azt hiszem, hogy így lehetett...
S talán *akkor* is így esett.

1848 csillag
a magyar történelemben.
Vajon hányan fogjuk követni,
ha ismét felragyog?

HERVAY TAMÁS

Hazámat belül viselem

Népem, nemzetem – szeretem,
Szívemből ki nem téphetem,
S ha künn el is veszíthetem,
Hazámat belül viselem.

Ide tartozni végzetem.
Meg nem értetten is szeretem.
S ha künn el is veszíthetem,
Hazámat belül viselem.

Kik árulják, kinn lengetik,
Nem jelent semmit nekik.
S ha künn el is veszíthetem,
Hazámat belül viselem.

Szellememmel átölelem,
Szívem fényében fürdetem.
S ha künn el is veszíthetem,
Hazámat belül viselem.

T. ÁGOSTON LÁSZLÓ

A csikósok ezredese

Amikor 1848 októberében Kossuth megbízta Lenkey Jánost a Hunyadi huszárezred megszervezésével, ugyancsak morfondírozott magában az ezredes, miért rendelték vissza a harctérre. Ő volt az a Lenkey kapitány, aki az év tavaszán 130 huszárt vezetett haza Galíciából a magyar forradalom védelmére.

„De hiszen mindenki csak dicsérte a századom vitézségét – gondolta. – Még az ellenség is kék farkasoknak nevezett bennünket... Kossuth azt mondta, nehéz feladatot bíz rám, és tessék, idevezényelt Nagykovácsra, hogy tanítsam meg a gatyás, lajbis paraszt- meg csikóslegényeket verekedni az ellenséggel. Ez hát az a fontos, nehéz feladat?”

Bezzeg néhány nap múlva megváltozott a véleménye. Ezek a legények ugyanis nagyon jól tudtak bánni a lóval, de arról fogalmuk sem volt, melyik végén sül el a puská. A kardot meg úgy fogták, akár a cséphadarót. Volt is velük baja annak a néhány kiképző altisztnek, akiket az ezredeshez vezényeltek.

A felszerelés is egyre késett. Nem volt nyereg a lóra, kevés volt a kard meg a pisztoly. Egy nap aztán különös ötlete támadt Lenkeynek. Fölpattant a lovára, és meg se állt a gyakorlótérig, ahol éppen egy század huszár tanulta a haditudományt. Kemény kötésű, lóra termett Duna-Tisza közti legények voltak valamennyien. Néhány nap alatt betörték a környék földbirtokosaitól vásárolt három-négy éves csikókat, csak a fegyver állt még sután a kezükben.

– Csillag fiam! – szolt az altisztnek Lenkey. – Mutasd meg ezeknek a fiúknak, hogyan kell fogni a pisztolyt! Te meg, huszár, figyelj, mert lehet, hogy ettől függ az életed az első csatában!

– Figyelők, naccságos úr! – vágta össze a bokáját a huszár.

– Ejnye, Kovács huszár, hát nem megmondtam kendnek, hogy az a válasz: igenis, ezredes úr!? – ingatta a fejét az altiszt.

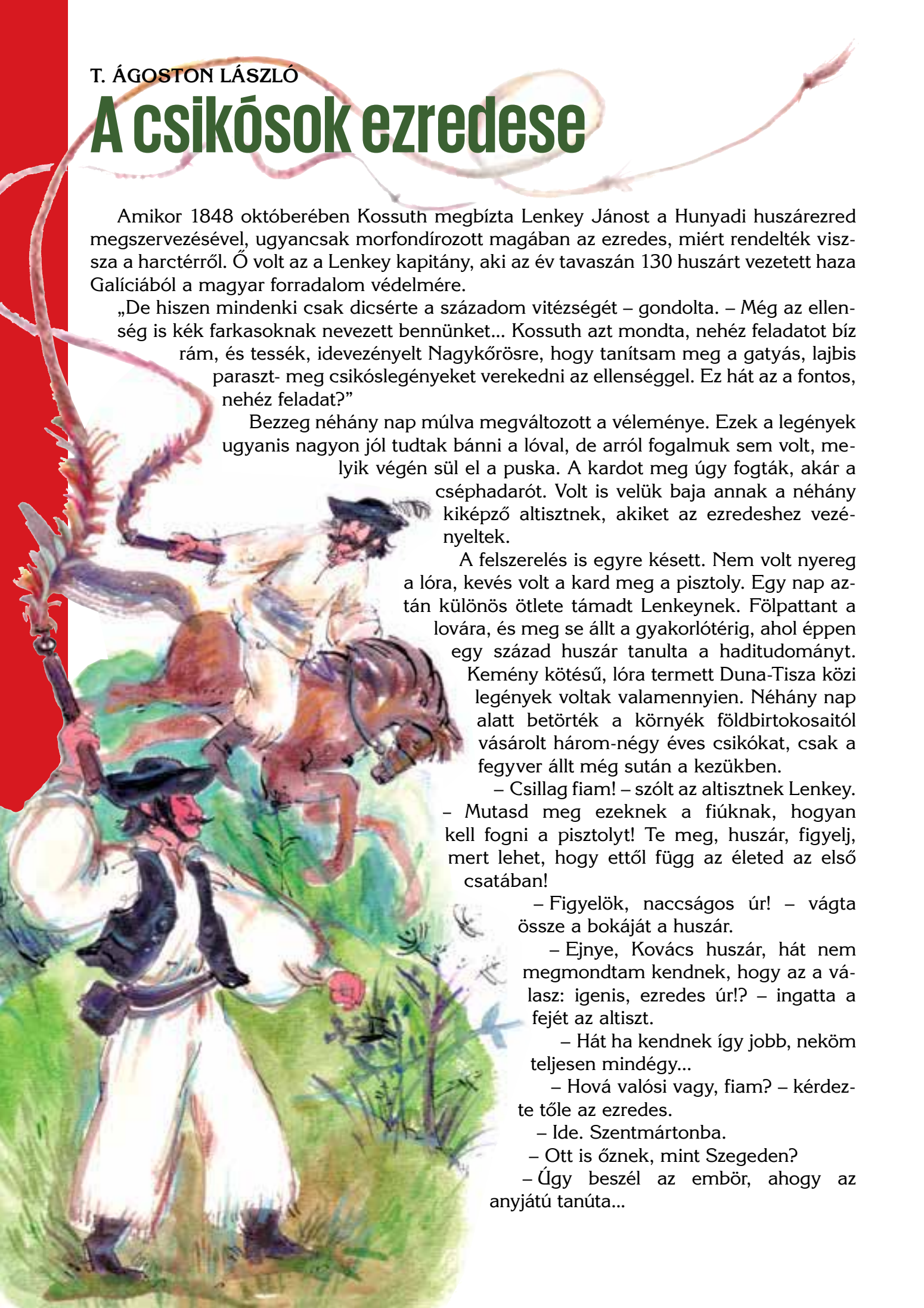
– Hát ha kendnek így jobb, neköm teljesen mindég...

– Hová valósi vagy, fiam? – kérdezte tőle az ezredes.

– Ide. Szentmártonba.

– Ott is őznek, mint Szegeden?

– Úgy beszél az embőr, ahogy az anyjátú tanúta...

– Igazad van, édes fiam, nem is kell szégyellni az ízes magyar szót. És a karikással tudsz-e bánni?

– Én-é? Csikós bujtár vagyok én, naccs... izé, ezredős úr! Má honne tünnék!...

– No, lássam!

Körülnézett a legény, aztán elmosolyodott, mint aki talált valamit.

– Tűzzön fő kend égy papírt arra a bukorra, innét lévőszöm.

Az őrmester ugrott, rátűzött egy papírlapot a bokor ágára. A legény meg kettőt suhintott, egyet kanyarított, s a papírlap kettévágva hullott a földre.

– No, altisztek, sorakozó! – vezényelt Lenkey. – Ti megtanítjátok ezeket a legényeket karddal, pisztollyal bánni, Kovács huszár meg megtanít benneteket, hogyan kell a karikással kiemelni az ellenséget a nyeregből. Ha elfogadsz tanítványnak, én is beállok közétek.

– E' hát – bólintott a legény. – No, idefigyejjenek kendtök! De ájjának messzebb egymástú, nehogy kicsapják egymás szömit, mert aztán nízhetnek ám a lukon!

– Látod, fiam, ez lesz a legfélelmetesebb fegyverünk – mondta az ezredes Csillag Jakabnak. – Rózsa Sándor szabadcsapata is ezzel verekszik a Délvidéken. Fut is előlük az ellenség, akár a nyúl. Az a mi ezredünk legvitézebb százada. Igaz, hogy régi katonát nem engednek maguk közé, meg a parancsot se hajlandók végrehajtani, de ha szépen kérik őket, mindent megcsinálnak. Holnaptól a karikást is vegyétek föl a fegyverek listájára!

Gyorsan híre ment a dolognak, s a nagykőrösiek hamarosan úgy emlegették Lenkeyt, hogy a csikósok ezredese. Néhány hét múlva szétszöttötták a legényeket. Egyik század Komáromba ment, a másik az északi hadtesthez, a harmadik a Délvidékre.

Mindenütt vitézül megállták a helyüket. Az osztrák vasasok jobban féltek a karikásuktól, mint az ágyúgolyótól.

Amikor 1849 tavaszán – már tábornokként – kitört az ostromzár alá fogott Komárom várából Lenkey János, akkor is a Hunyadi huszárokat vezette az ellenségre, és néhány óra alatt elűzte az osztrákokat a Csallóközből. Mikor Damjanich tábornok – aki jó barátja volt – gratulált neki a győzelemhez, elmosolyodott, és csak ennyit mondott:

– Tudod, János, én voltam a csikósok ezredese...

Huszárdal

Huszárosan vágatom a hajamat,
Nagyszalontán nyergelik a lovamat.
Három napi széna, szalma porcióba kötve,
Gyere, babám, tedd a lovam elébe!

Huszár vagyok, nem bakancsos katona,
Rám illik a sárgazsinóros ruha.
Sárga zsinór s a posztója, hej, de fekete,
Szép a huszár, ha felül a nyeregbe!

A faragatlan fabábu

Mór, a játékkészítő mester hosszasan és bosszúsan keresgélt műhelyében. Minden fiókot kihúzogatót, az utolsó sarkot is kikotorta, a legkisebb szögletet is átkutatta, de nem talált egy darab valamire való száraz fát, amelyből frissen tervezett bábuját kifaraghatta volna. Egy darabka hársfa, égerfa, juharfa, cseresznyefa, diófa vagy tölgyfa most aranyat ért volna neki, de szárazfa tartalékait mind feldolgozta. Márpedig frissen kivágott fából, mint azt minden valamirevaló fafaragó tudja, nem lehet szobrászkodni, mert a nyers fa idővel vetemedik és repedezik. Így hát nem tehetett mást, be kellett érnie egy ágatámasztékul használt, még nagyapjától rámaradt, rémségesen kemény bukszus-darabbal, a fafaragók rémével.

Miután gondosan kiélezte bicskáját és vésőjét, Mór munkához látott. Nem kis erőfeszítéssel délutánra elkészült a nagylással, a fölösleges részek eltávolítá-

sával, és hozzáfogott a faragáshoz, a bábu életrekeltéséhez, az apró részletek megmunkálásához. Ám a fa olyan kemény ellenállást tanúsított vésőjével és bicskájával szemben, hogy Mórnak nagy erőfeszítésébe került bár egy karcolást is ejtenie a felületén. Estére már végképp elfogyott a türelme, s egyre dühösebben próbált éket ejteni a kőkemény fába, de beletört a bicskája. Mór mérgében a polc végébe hajította a faragatlan fabábut.

– Végeztem veled – mondta visszavonhatatlan határozottsággal, és lefeküdt.

A bábu pedig lassacskán magához tért, elnagyolt végtagjaival feltápaszkodott, karcolásnyi szemével egyet hunyorított, és ormóttan bal kezével végigsimított szögletes, kopasz fején.

– Hát így állunk, ilyen külsővel kell beérem – óbégatott magában. – Ezzel biztosan nem nevezhetnék be szépségversenyre, de nem olyan fából faragtak engem, hogy ettől elkeserednék – gondolta magát összeszedve, és elindult körülnézni.

A polcon mindenféle emberi és állati figurák, meselények, fából faragott fa- és vaskarikák sorakoztak. A faragatlan fabábu egy baba irányába vette útját. Megtetszett neki műgonddal kifaragott félmosolya.

– Akkor is kedvemben jársz, amikor így helyben állsz – bókolt a babának karcolásnyi szájával.

De nem kapott választ, a félmosollyal kellett beérnie. Azért még tovább próbálkozott:

– Orrommal, bár elnagyolt, érzem hársfaillatod – mondta, s közben folyton a baba felé hunyorított vágott szemével.

Erre már elfogyott a baba türelme, és kifakadt:

– Tűnj el a közelemből, te faragatlan! – mondta kitartó félmosollyal.

A faragatlan fabábu megszeppent, nem számított ilyen hűvös fogadta-

tásra. Sóhajtott egy nagyot, és továbblépett. A baba szomszédságában egy parányi hordó tetején pödört bajszú, kalapos borosgazda pipázgatott. Frissen pácolt, lakkozott alakján csúszdázott a holdsugár.

– A sikeres sajtolás próbája a kóstolás – szólott hozzá köszönésképpen a faragatlan fabábu.

– Az én borom nemes nedű, nem jár minden fajankónak – háritotta el a bábu közeledését fennhéjázva a borosgazda.

A faragatlan fabábu fásultan lépegetett tovább, elment a kedve a további próbálkozástól, hogy barátokra tegyen szert.

A polc végén egy fakutya állt egymagában, a bábu melléje telepedett, és átadta magát az éjszakának.

Reggel Mórnak vendége érkezett. Barátja, Mika látogatta meg, aki egy híres, olasz mestertől, Dzsepettotól tanulta a bábfaragás művészetét.

– Ide nézz, Mór – mondta Mika, és zsebéből csillogó bicskát vett elő. – Nincs olyan kemény fa, ami ellent tudna állni acélpengéjének. Mesterm hagyta rám, ritka példány, ezzel faragta ki Pinokkiót is annak idején.

Mór szeme egyből felcsillant, és azonnal kotorászni kezdett a polc szögletében, de nem találta a félbehagyott fabábut.

– Nahát, pedig itt kellene lennie – mormogta.

– Ezt keresed? – kérdezte a polc túlsó végéről Mika, kezében a faragatlan fabábuval.

– Igen. Úgy emlékeztem, hogy ebbe a sarokba hajítottam, miután beletört a bicskám.

– Akkor éppen kapóra jön. Próbáljuk ki rajta a mesterpengét, faragjunk embert belőle – és máris hozzákezdett a faragáshoz.

Pár óra múlva nem lehetett ráismerni a faragatlan fabábura. Igazi remekmű lett. Délceg termetét díszes dolmány borította, fürtös fejét kócsagtollas kalap fedte, jobb kezével sétatálcájára támaszkodott. Mestere elégedett volt vele, és a polcra helyezte, éppen a baba és a borosgazda közé.

Attól kezdve a jobbán álló baba szüntelen csak a szemrevaló fiatalemberré változott fabábut ígérte félmosolyával, a hordón ülő borosgazda pedig csak neki kínálta legjobb borát, de mindhiába, mert őt kemény fából faragták, nem nézett se jobbra, se balra, tekintete hűvösen ívelt a polcok feletti messzeségbe.

LÁSZLÓ NOÉMI

Formák

Oszlop, kocka, gömb, lap: ez lakik a fában.
Nem kell túl sok idő ahhoz, hogy meglássam.
De amikor szöcske, róka, szarvas, ember:
alig győzöm nézni, nézni türelemmel.

Hídláb, boltív, bástya: ez lakik a kőben.
Szempillantás alatt elkészül előttem.
De amikor fecske, rózsza, anya, kisdéd:
csukott szemmel látom alakulni mindet.

Hinta, csiga, csúszda: ez lakik a vízben.
Három karcsapással előkerekítem.
De amikor csillag, sugaras csoda:
mozdulatlanságból álmodom oda.

Torony, kapu, árok: ez lakik a légben.
Egyet-kettőt intek, ott feszül az égen.
De amikor áram, angyal, lepkeszárny:
időtlen időnkig alakítanám.

HEJ, PÁRTÁM, PÁRTÁM

Hej, pártám, pártám, gyöngyös koszorúm... – énekelték a nyoszolyólányok a pártájától, lányságától, pajtásaitól búcsúzó menyasszonynak.

Manapság párta csinosítja az ünnepélyen csárdást ropó óvodás kislányokat és a díszmagyarban bálozó anyukákat is, pedig az apróságok fején még, az asszonyokén már nincs mit keresnie. A párta ősidők óta tartozéka a magyar női viseletnek, de csak lányok viselhették nagykorúvá avatásuktól az esküvőjük napjáig, ugyanis hajdan nem öncélú cicoma volt, hanem az ártatlanság jelképe.

A párta jelképes üzenetét *Magyar Adorján Az ősműveltség* című könyve segít megfejteni.

Mi jut eszünkbe az alakjáról? A hold. A termékenységet szabályozó, az anyákat megerősítő égitest. Hajdan minden lány anyának készült, tehát hold-pártát viselt.

Két füle mögött van a két aranycsillag, homlokán az ezüsthold... Egyik népmesénkben ezek a kiráylány ismertető jegyei. S valóban, őseink pártáján megjelent egy másik égitest, a gyermeki tisztaságot, a mag-állapotot jelképező csillag is, mégpedig a párta két végén. Ezek alá erősítették a pártát összefogó szalagokat, melyek együtt lobogtak a hajfonat szalagjaival. Halántékukon egy-egy tincset vékonyabb szalaggal vagy hajfonatkoronggal fogtak össze. Büszkeségüket, hosszú hajukat ünnepen kibontva, csak a pártával lefogva viselték.

Innen ered a *hajadon* szavunk. Aki férjhez ment, annak *bekötötték a fejét*, hiszen asszonyként a kendő vagy a főkötő alól nem kandikálhatott ki a haja.

Őseinknél a párta színe csakis a tisztaságot jelképező fehér lehetett. A magyarok, a mag népe, a magra emlékeztető gyöngyvirágból, a hun leányok fehér nárciszból vagy más, csillag alakú virágból kötötték koszorújukat, de készítettek pártát hajlékony, fényes nyírfakéregből, ezüstből, selyemből, bársonyból is – természetesen fehérre.

A színes párta akkor jelent meg, amikor kezdték elfelejteni jelképes üzenetét.

Harmatos a babám pártája széle... A párta hold-karéj-peremét valaha gyöngysor vagy gyöngyszem alakú, pici virágok füzére díszítette. Vajon mit idézett ez? Láttatok már harmatos fűszálat, rózsát? *Hold elejti, nap felkapja...* A harmat oly tiszta, oly üde! De érinthetetlen, hiszen egyetlen mozdulatunkra lepereg. Csak ámulunk: milyen közel állt a termé-

szethez, és milyen finom volt a lelke annak a közösségnek, aki mindezt megfigyelte, megértette, erkölcsébe, jelképeibe beépítette.

A pártá századokon át része volt a falusi és az úri ünnepi viseletnek azután is, hogy jelképes üzenete feledésbe merült. Sokféle változata alakult ki szerte a Kárpát-medencében. A palóc és a matyó pártá nagyon díszes, és mérete is rendkívüli. Kalocsán szalagcsokor helyettesíti a pártát. A Sárközben csücskös tülökpártát viselnek a lányok.

Torockói koronapártá

Palóc és matyó menyasszony

Palotás ruha pártája

A kalotaszegi gyöngyös pártá – amelyről a következő oldalon mesét olvashattok – őrzi az ősi jelképeket, de csak részben.

A torockói aranycsipke pártá nem hold, hanem korona alakú. Nem lehet letagadni hasonlóságát a háromezer éves szkíta királyasszonyi koronával, amely finoman megmunkált aranypántokból készült.

Korona is, holdsarló is a széki menyasszony pártája. Nem fehér, de jelképekkel telített: az illatos zöld rozmaring fiatalságot, termékenységet, a piros szalagrózsa szerelmet hordoz.

Ma már a legtöbb magyar közösségben csak a menyasszonyi pártá vagy koszorú őrzi az ősi leánypártá emlékét. Sajnos csak külső dízként jelenik meg az, ami őseinknek megtartó törvénye volt. Pedig a pártás, harmatos tisztaság királynővé emel minden leányt. *Aki szép lányt akar venni, harmaton kell azt keresni...*

A felsorolt három jelkép (hold-alak, fehér szín, gyöngyperem) közül melyik hiányzik a kalotaszegi pártáról?

Kalotaszegi gyöngyös pártá

Széki rozmaringpártá

Zsigmond Emese

Januári megfejtések: 1-E asszonysuba, 2-C pásztorsuba, 3-D üneplő suba, 4-B bekecs, 5-A ködmön.
Nyertesek: Kiss Balázs, Szováta; az ivói IV.; a dési IV. D osztály.

MÁTÉ-WÁTZEK ORSOLYA

A gyöngyös párta

Egyszer egy jómódú kalotaszentkirályi gazda új feleséggel állított haza. Az új asszonynak volt két göggel béelt, rút és gonosz lánya is. A mostoha rossz szemmel nézte a gazda szép és jószívű lányát. Látástól vakulásig dolgoztatta, pihenni sem hagyta.

Egy napon jött a hír, hogy nagy táncmulatságot rendeznek a faluban, ahova meghívják az összes eladósorba lépett, pártás lány.

A lányoknak nem volt még pártájuk, ezért a legszebb csillogó gyöngyöket rendelték meg maguknak. A legkisebb lánnyal készítették el pártáikat, mivel egyedül ő értett hozzá. Csak úgy pörögtek ujjai alatt a gyöngyök. Varrta szorgosan, díszítette szép

arany, ezüst, piros és zöld fémlamezkékkel, pillangókkal a pártákat. Elkészült az első, majd a második is. Egyik szebben csillogott a másikonál.

Mire az ő pártájára került volna a sor, elfogytak a gyöngyök. Közelgett a táncmulatság napja, s késő volt már új gyöngyöket hozatni. Sírt a lány, megátalkodott mostohatestvérei pedig csak kacagtak rajta.

Édesapjának panaszolta el bánatát, aki ráripakodott a feleségére, hogy tüstént szerezzon valakitől gyöngyöket. Ám a mostoha csak húzta az időt, hitegette a lányt.

Felvirradt a táncmulatság napja, s mindenki lázas készülődésbe kezdett. Egyedül a legkisebb lány sírt keservesen. A mostoha, hogy távol lévő ura előtt ne tűnjön majd gonosznak, ímmel-ámmal fogott egy tarsoly gyöngyöt, és odadobta a lány elé. Szétgurultak a gyöngyök, még a hamuba is jutott belőlük. Bizony olyan régiek voltak, hogy már mind megfeketedtek.

A mostoha elviharzott két felcicomázott lányával a multságba. Csend telepedett a házra. A holdvilág fényesen csillogott a harmatcseppken, amikor a magára maradt lány elkezdte szedegetni a széthullott fekete gyöngyöket. Amint szedte őket kifelé a hamuból, a könnyei rájuk cseppentek. Törölgetni kezdte róluk a hamut, a könnyeit, s lass csodát, a fekete gyöngyszemek tündöklő fehérre váltak a kezében. Egyik jobban ragyogott a másiknál. Hajnalra el is készült belőlük a világ legszebb pártája.

A táncmultságban nem volt párja az ő csillogó pártájának és persze a szépségének sem. A gonosz mostoha lányainak nemcsak az arca, hanem még pártájukon a gyöngy is megfeketedett a méregtől s az irigységtől. Mindenki rajtuk nevetett.

A kalotaszegi asszonyok többé soha nem dobták el a régi, megfeketedett gyöngyöket, hanem hamuval szépen megsikálták. Azóta olyan csillogó fehér a kalotaszegi lányok pártáján minden gyöngyszem.

Menyasszonybúcsúztató

Népdal

Gyújtottam gyertyát a vőlegénynek,
Láttam személyét a menyasszonnak.
Hej, pártám, pártám, gyöngyös koszorúm,
Majd szögre teszek, édes hajfonóm.

Hopp ide tisztán, szép pallódeszkán,
Nem leszek többé nyoszolyóleány.
Ha leszek, leszek, menyasszony leszek,
Annak is pedig legszebbje leszek.

Ha leszek, leszek, menyasszony leszek,
A vőlegénynek hű párja leszek.
Hej, pártám, pártám, gyöngyös koszorúm,
Majd szögre teszek, édes hajfonóm.

A párta ősidők óta tartozéka a magyar női viseletnek. Hajdan a leányok ártatlanságának jelképe volt szerte a Kárpát-medencében. Legszebb és legértékesebb – mert nem művirágokkal, hanem gyöngyökkel ékesített – változatát a kalotaszegi viselet őrizte meg. A kalotaszegi gyöngyös pártát a lányok konfirmálásuktól az esküvőjükig viselték, persze csak ünnepnapokon, hiszen a 10 kilós ékességet nem könnyű hordani. De elkészíteni sem. 2-4 ujjnyi széles vasbronz merevítő, telis-tele varrják fehér gyöngyszemmel, arany pillangós üveggyönggyel, gyöngyház csigával. Hátról színes pántlikák, gyöngyöskötők, bojtok (boszintók) lógnak le róla. A Felszeg falvaiban egészen a homlokon, egyenes állásban, a Nádasmentén hátrább csúsztatva, megdülve viselik. A párta királynői méltóságot sugároz, mégis várta a lány, hogy főkötőre cserélhesse. Belevénül a pártába, pártában maradt – mondták, ha sokáig nem ment férjhez.

A fejlett kultúrák ötvösmesterei által készített ékszerek anyagi és művészi értéke felbecsülhetetlen.

Háromezer éves, művészi munkált, színarany szkíta fésű és egyiptomi karkötő.

A királyi ékszerek aranyból, ezüsből készültek gyémánt, smaragd, rubint, zafír, igazgyöngy és zománc berakással. Ez itt az egyik angol korona.

A világ legrágább nyakékét egy sárga és 90 fehér gyémánt díszíti, ára 55 millió dollár.

Régi ékszerek. Hol hordták a kőöntyűt, a násfát, a forgót, a boglárt, a diadémot?

Az értéktelen anyagokból tömegével gyártott ékszereket bizsunak nevezzük. Van köztük ötletes, hangulatos és giccses vagy fura is. Te melyiket viselnéd?

Zsigmond Emese

Megfejtések – furcsa ételek: Sokféle furcsa ételünk közül többen is említették a véreshurkát, a pacal-, a kakastaréj- és a körömpörköltet, a kocsonyát. A gumón kívül a krumplinak minden része mérgező. **Nyertesek:** Szász Tamás, Székelykereszúr; a marosvásárhelyi G. Coșbuc Iskola III. C osztálya; a biharszentjánosi IV. osztály.

**Havonta
3 díjat!**
SOROLÁS

DERÜLJ, DERÜLJ!

CSEH KATALIN

A pincelakó

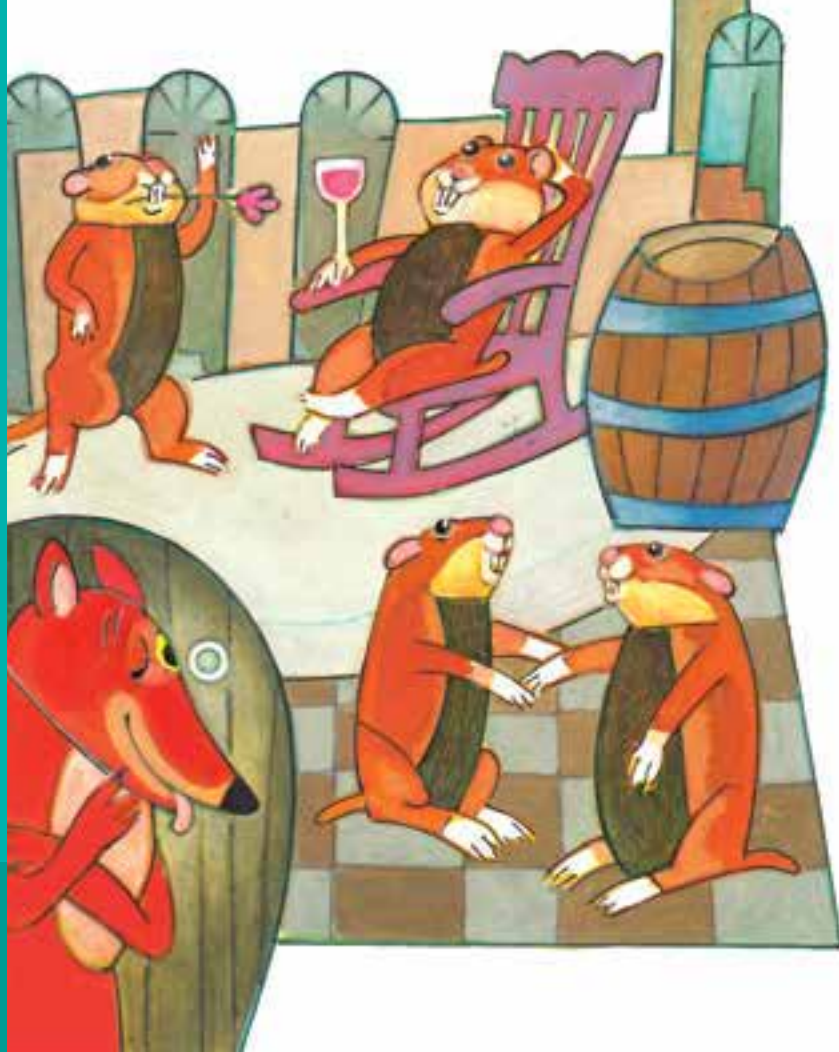
A pincében él egy egerlegényke:
vézna, vékonydongájú szegényke.
Kedélybeteg lett, mert elhagyta a párja,
aki ripsz-ropsz felköltözött a padlásra.
Azóta egerünk búslakodik egyre,
rá sem néz már a befőttesüvegre.
Csak lézeng, ténfereg, vidáman nem rágcsál,
üres lisztes-zsák fenekén cselleng, császkál.
Félbe-szerbe hagyja minden dolgát,
és összepakolja a cókmókját,
elhagyja a pincét, kamrárt, kertet,
kék papírcsipkés konyhakredencet,
Baba nénit s Márkot, a molyrágta posztot,
a biztos rágó-posztot s a háziegér-kosztot.
Nincs más kiútja szegénynek:
felcsap mezei egérnek.

BALÁZS TIBOR

Munyi menyét

Sötét gondolatai lehetnek
a föld alatt a hörcsögnek.
Pincém alatt van szobája,
vagy tán egész lakosztálya?
Hetet-havat összehordott,
mikor rájöttem: a hordót
a pincéből ő lophatta
ki, s a bort eliszogatta...
Volt ott olyan dínom-dánom,
csinnadratta, hogy az álom
nem jött ám a bal szememre,
csak a jobbra, szégyenszemre.
Ki kell gondolnom valamit,
valami elűzős csalit:
az új hordót meglékelem,
a bor rájuk folyik menten,
lakásának árfolyama
úgy leesik, mint még soha...
Vagy lesz eztán vízhörcsög,
vagy vigye innen az ördög!
Ámde... sajnálom a borom,
inkább magam kortyolgom...
Így dühöngött Munyi menyét,
s kéznél volt, elverte... menyét.

SZÁNTAI JÁNOS

Pincebi bácsi

Pincegyomorban
hortyog a csend, és
szunnyad a fény is –
zsákban a krumpli.

Odalent lakni
vaksi homályban
hej, biza mondom,
kell a kurázs.

Lakik ott mégis
egy fura szerzet,
neve is volna:
Pincebi bácsi.

Ott ül a dohban,
szíve se dobban,
úgy lesi-várja,
jó-e utána

szőke királylány,
pásztora nyájnak,
vagy a nyáj, nem baj
az se, ha sárkány.

Drága batáron,
pincebogáron,
csak vigye túl a
pincehatáron.

Senki se jó már,
jaj, csak a visszhang
lépdél a padlón,
árnya a víznek.

Ott ül a mélyben
Pincebi bácsi,
benne a csend csak:
zsákban a krumpli.

BERTÓTI JOHANNA

Kisegér

A kisegér bemászik egy lyukacsán a házba,
eledele kukorica, dió, búza, árpa.
Ami az útjába akad, addig-addig rágja,
míg lyukas lesz csipke, kendő s az apa nadrágja.
Tömött hassal – úgy ahogy – az ajtóig még elér,
de ki nem fér a lyukacsán, mivel már nagyegér.

TÓTH ÁGNES

Bordó vers

Pince mélyén öreg hordó,
Benne otellóbor, bordó,
Sötétvörös, vígan csorgó.
Jön a gazda, orra lógó,
Gyomra korgó, kedve morgó.
Kóstolgatja – ez a bor jó,
Búbánatot rögvest oldó.

FÖL, FÖL, VITÉZ

CÉL

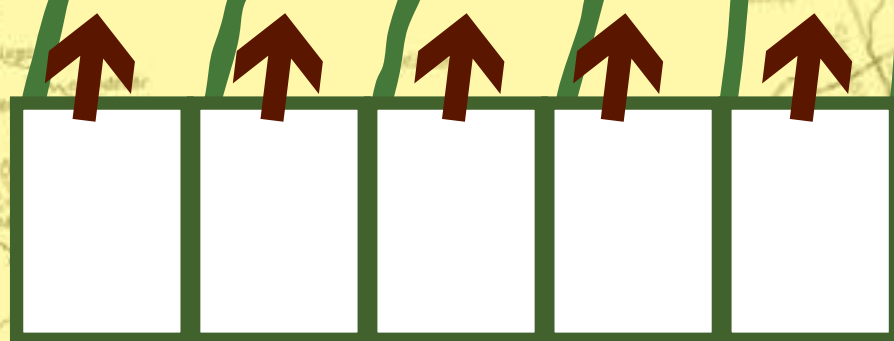
1849. március 11-én Bem tábornok meghódította Szeged várát. E döntő csapás után, március 20-án az osztrákok kivonultak Erdélyből. Ha rövid időre is, de Erdély felszabadult! Te milyen hadvezér lennél? Keríts egy játszótársat, s ostromoljátok meg Szeged várát. A két sereg a hátsó borítón várja a parancsot. Minden huszárt vágj ki, hajtogasd,

EK, A CSATÁRA!

CÉL

a talpát ragaszd meg,
és tégy bele egy kis
gyurma-nehezéket,
nehogy felboruljon.
A haditérképen so-
rakoztassátok fel
a két csapatot az
idulóvonalra. Az kezd,
akinek hamarább
sikerül hatost dobnia.
Bármelyik huszárral
léphetsz, de csak a
saját sávján. A várba
belépni csak pontos
dobással lehet.
Az győz, aki elsőként
viszi be a várba mind
az öt vitézét.

A birtok

A vörösbegy apuka nem villanypásztorral, hanem hangpásztorral őrzi birtokát

Aki nem érti a szagüzenetet, megismeri az őzbak szarvát is

Kisköpe

Arany János költeményében két szomszéd azon vész össze, hogy melyiküknek szól a madárdal. A kérdés eldöntéséhez bíróhoz fordulnak. Mi a vers címe, milyen madárról van szó, és hogy ítél a bíró?

Januári megfejtés: A fecske és a gólya nagy csapatban vonul, de külön családokban él. **Nyertesek:** a kolozsvári Báthory István Líceum IV. A; a marosvásárhelyi L. Rebreanu Iskola IV. E osztálya; a zabolai IV. B osztály.

Tavaszközeledtével szétszélednek a télen együtt kóborló madárcsapatok.

Párok képződnek, hogy eleget tegyenek a Természet örök törvényének, az utódokról való gondoskodásnak. A fiókák állandóan nagyra tátott csőrét táplálékkal teletömni nem kis feladat. A szülők látástól vakulásig hajszojják magukat, hogy e feladatnak eleget tegyenek. Az élelem beszerzéséhez megfelelő nagyságú **költőterületre, birtokra**, tudományos néven revírre van szükség. Ennek körülhatárolása, „bekerítése” a hímek feladata. A madarak „szemfüles” állatok: kitűnő a látásuk és hallásuk. **A hím madár** „dalolva” hozza fajtársai tudomására, hogy **az általa „körülénekelt” területre** más fajtársaknak **tilos a bemenet**.

A napi „örjárat” során a madarak „kilátótorny” fákat választanak ki, ahonnan könnyebb észrevenni minden betolakodót. Ha egy térképre bejegyeznénk az „örhelyeket” – a láthatatlan kerítés oszlopait – és összeköténénk őket, megkapnánk a madárka költőterületének, revírjének hozzávetőleges határait.

A „hangsövény” működtetése nagyon fárasztó, de a cél mindennél fontosabb: a fészek és a fiókák védelme. A birtok ura bátran harcba is száll a betolakodóval.

A madárdalon elandalodó kirándulónak bizonyára eszébe sem jut, hogy **a trillázás valójában „harc dal”**, ami nemcsak a fajtársaknak, hanem minden felbukkanó, esetleges veszélyt jelentő idegennek, így az embernek is szól. *Móra Ferenc* egyik elbeszélésében a fészket „halálmegvető bátorsággal” védelmező madárka megállítja a fadöntögető embert pusztító útjában.

A vörösbegy fáról-fára száll, torkaszakadtából énekel, és közben tüntetően kidülleszti élénkpiros mellényét. Ez – emberi nyelvre lefordítva – azt jelenti a fajtársaknak: „Ide süssetek! Látjátok, milyen legény vagyok én? Ki mer velem kikezdeni?” A „kamaszoknak” még nincs vörös mellényük, nem is veszi őket számba senki.

Olyan madár is van, amelyik kidobolja birtoka határait. A fekete harkály 38-43 ütésből álló dobolása 2,5 mp-ig tart, és 2 km-nyire is elhallatszik, ő ugyanis „nagybirtokos”: revírje akár 3 km² is lehet. Rokonának, a kis tarkaharkálynak a dobolása mindössze 0,4-0,6 mp-ig tart, legfőnnebb 16 ütésből áll, és 1 km-nyire hallatszik el, ő ugyanis „kisbirtokos”, a költőterülete mindössze egy fél négyzetkilométer.

A nyílt területen költő madarak helyzete nehezebb, ugyanis a mezőn hiányoznak az őrhelyként szolgáló fák, hangkerítésoszlopok. Ezért a mezei pacsirta úgy segít magán, hogy csavarmentben egyre magasabbra emelkedik, majd revírje felett 2-3 percig körözve hallatja énekét, tehát a levegőben húzza meg birtokhatárait.

Az erdőben nemcsak hang-, hanem szagkerítések is vannak. Az őzbak nem énekel, hanem homlokmirigyének váladékával jelöli ki birtokának határait. Területét körbejárva, homlokmirigyé váladékát a fák törzséhez, bokrok ágaihoz keni, ezek birtokának „kerítésoszlopai”. Az üzenet a vetélytársaknak szól: „Aki átmerészkedik ezen a határon, annak velem gyűlik meg a baja!”

BITAY ÉVA

A mezei pacsirta örrepülés közben zeng „dalkerítést”.

Kukacot keres, és „hangkerítést” ácsol kopogásával a fekete harkály

Mit gondol...

a juh? A legtréfásabb ötleteket közöljük.

MIT GONDOL A KUTYUS?

- Ebugatta, az én fejemmel gondolkodjatok! Inkább csontcsatot kérek!
- A gazdám fodrásznak készül, és rajtam gyakorol.
- Holnap lagzi lesz nálunk. Minden fiúkutya becsavarodik tőlem.
- Tetszik a nagymama jelmezem?
- Kicsínosítom magamat, a fejemet jól feltartom...
- Háztető van a fejemem? Mit el nem tűrök a gazdimért!

Ötletgazdák: Szász Tamás, Székelykeresztúr, Péter Nándor, Soós Loránd és Máté, Kolozsvár, Kiss Balázs, Szováta, Egyed Csongor, Lövéte, a kibédi IV., a gyulakuti II., a szamosardói III. osztály

Kvak Csíksomlyón

Ebben a hónapban a híres-neves Csíksomlyóra tekergünk együtt. Bár ide nem tekeregni, hanem zarándokolni illik, hát inkább ezt tesszük mi is.

Hargita megyében, a Somlyó-patak völgyében, Csíkszereda központjától alig 3 km-re vagyunk. A hajdani kis falu 1959 óta a város része.

Csíksomlyón az első kolostort 650 évvel ezelőtt építették. Száz éven át pálos rendi, 1442-től máig ferences szerzetesek imádkoznak itt. Már a kezdetektől búcsújáróhely, Mária kegyhely volt, 1567-től a katolikus székelyek fogadalmi zarándokhelye lett. 1990 óta a világ minden sarkából sok százezer magyar zarándokol ide a pünkösdi búcsúra.

A gótikus templom 1448-ra készült el, 1824-ben újjáépítették barokk stílusban. Legnagyobb kincse Szűz Mária kegyszobra. A 2,27 méter magas, hársfából faragott, aranyozott Mária-szobornak sem alkotóját, sem pontos korát nem ismerjük. A hagyomány szerint égi ajándék. Írásos adat 1515 óta van róla.

Babba Mária, a Napba öltözött Boldogasszony sugárzó alakja ég és föld királynőjeként a holdon áll, feje felett 12 csillagból álló glória, jobb kezében jogar, bal karján ül fia, a világ Megváltója.

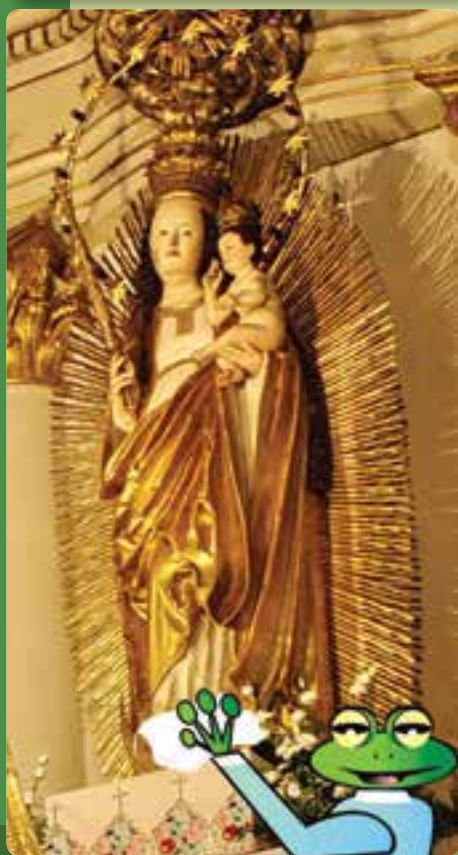
Vajon mit jelent a kegytemplom, kegyszobor, kegyhely kifejezés? Azt jelenti, hogy csodatevő. Csíksomlyón sok csoda történt. A hagyomány és a feljegyzések szerint a csíksomlyói Szűzanya sok-sok imát meghallgatott, sokak kérését teljesítette.

Batthányi Ignác püspök 1798-ban a kegyszobrot „Csodatevőnek, segítő Szent Szűznek” nevezte el. Feljegyzések szerint sokszor ragyogott megmagyarázhatatlan fényben a szobor, nagy katasztrófák előtt pedig szomorúnak látták az arcát.

Az 1661-es török-tatár dúlás idején a tatárok felgyújtották a templomot, de Szűz Mária szobra sértetlen maradt. Egy tatár el akarta rabolni, de olyan súlyossá vált, hogy nyolc pár ökör sem tudta elhúzni a szekeret. A tatár vezér kardjával hozzávágott, de karja bénán hanyatlott alá. A sérülések ma is láthatók a szobor arcán, nyakán.

A rengeteg csodát, meghallgatott imát jelzi a tengernyi márvány hála-tábla az oltár körül. Nincs az évnek olyan napja, amikor ne térdelnének hívek Mária kegyszobra előtt, és ne járulnának hozzá, hogy lábához érintve zsebkendőjüket, apró tárgyaikat, elvigyék magukkal csodatevő erejét.

A templom diadalíve Erőss József, kézdivásárhelyi mester munkája. Latin szöveg áll rajta: ECCe Marla plo rVtILant tVa teCta nItore, qVae tIBI FrancIsCI tVrba pVsILLA LoCat. Magyarul: Íme, Mária, tündöklő fényben ragyog hajlékod, mit neked Szent Ferenc kisded nyája emelt. A piros betűk egyben római számok, amelyeket összeadva 1834-et, a diadalív építésének évét kapjuk meg.

A pünkösdü búcsú napján minden évben több százezer zárándok vonul fel a Makovecz Imre által tervezett Hármashalom-oltárhoz az ünnepi szentmisére. A Kissomlyó- és a Nagysomlyó-hegy közötti nyeregéből százezrek imája, éneke száll az ég felé.

Ha Székelyföldön járok, mindig bejövök a csíksomlyói Szűzanyához imádkozni, mert tudom, hogy meghallgat, és segít. Tegyetek ti is így!
Tartsatok velem legközelebb is ...BRRREEEKKK...

Írta, rajzolta, fényképezte KOVÁCS RÉKA RHEA

Vécsey Boglárka

Csíkszeredából Afrika állatait
rajzolta le, **Kécz Tímea**
Szatmárnémetiből a mi
erdeink lakóit.

Rejtvénypályázat

Két márciusi pályázati rejtvényem közül bármelyik megfejtésével részt vehetsz az öt könyvjutalom sorsolásán, de persze annak örülnék a legjobban, ha mindkettőt megoldanád.

A Rejtvénykirály

VAJNÁR ILONA rejtvénye

1	S	2	3	4	5	D	6	7	8	9	10	R	11	12	S	↗
13							14						15			
16		17				18					19	20				
21					22					23						V
24				25					26	27				28		
	T		29					30					31			
32		33					34					35				
36					37	38					39					
↙	L			N		GY					R			B		N

A keresztrejtvénybe Kányádi Sándor *Nyergestető* című versének két sorát rejtettük el.

VÍZSZINTES

1. A megfejtés első sora

- 13. Hint
- 14. Íjas katona
- 15. Tudok a közepén!
- 16. Alul
- 18. Elkopik, kimegy a divatból
- 19. Személyeiknek
- 21. Fiatal szarvas (ÜNŐ)

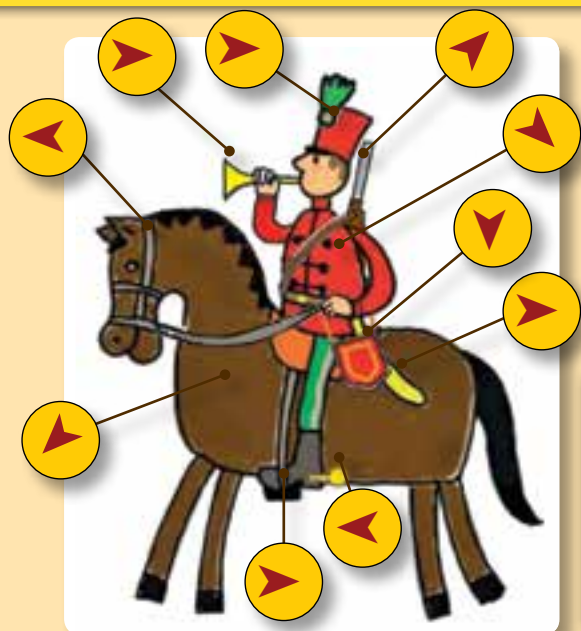
- 22. Undorodik valamitől
- 23. Széles levél
- 24. Be ellentéte
- 25. Régi, nemes ital
- 27. A máj váladéka
- 28. T!
- 29. Hegycsúcs
- 30. ...-busz, régi, lövontatta busz
- 31. Kályha sütője
- 32. Mérgesen elúz, elkerget
- 34.-forog, ikerszó
- 35. Muzsika
- 36. Növényekből főzött ital
- 37. Kapával dolgozó ember

39. Tönkretesz FÜGGŐLEGES

- 2. Lángész
- 3. Névelő
- 4. Vastagabb pálca
- 5. Arra fele!
- 6. Kopár
- 7. Eszméletét veszti
- 8. Végül hajigál!
- 9. Huszár Sándor névjegye
- 10. Aznap készült
- 11. Jópofa, divatos szóval
- 12. Félig borsodi!
- 16. A megfejtés 2. sora
- 17. Férfi párja
- 18. Parányi részecske

- 20. Középen teper!
- 22. Hosszúkás zöltség
- 23. Zászló teszi
- 25. Időmérő
- 26. Női név, jelentése anyácska
- 28. Altató szócska
- 29. Arab állam (OMAN)
- 30. Hibás időmérő eszközök!
- 31. Váson készítésére használt növény
- 33. Eleinte leemel!
- 34. Szinte kész cipő!
- 35. Ilyen szó is van
- 38. A gondolkodás szerve
- 39. Rák Elek névjegye

Második pályázati rejtvényünk megfejtéséhez a betűhálóból kell kihúznod a huszárt ábrázoló rajz megjelölt részeit. A nyilacsókák azt jelzik, hogy milyen irányban kell keresned az illető szót. A megmaradt 10 betűből olvashatod össze a végső megfejtést – a huszárruha jellegzetes díszítésének nevét.

R	Á	T	N	A	K	LY	T
M	CS	Á	K	Ó	É	V	A
I	E	SZ	A	B	LY	A	R
Ú	TY	N	A	K	R	A	S
K	Ü	R	T	T	É	L	O
Z	A	K	Ö	E	Ó	T	LY
K	E	N	GY	E	L	É	S

Nyertesek

A januári rejtvenypályázat megfejtése: ...az új évre kívánok. ...nem isszák, ...nem látják. **Nyertesek:** Gombár Aletta, Kabai Péter, Kolozsvár; a csíkszeredai Petőfi Sándor Iskola IV. C; a kézdivásárhelyi Turóczi Mózes Iskola IV. A osztálya; a kovásznai IV. B osztály; málnásfürdői olvasóink.

Találd ki!

B	É	A	V	I
Á	K	L	LY	F
B	L	E	Á	R
Ó	L	TT	K	I

1

A királykisasszony sóhajának hiányzó szavait a labirintusból olvashatod ki.

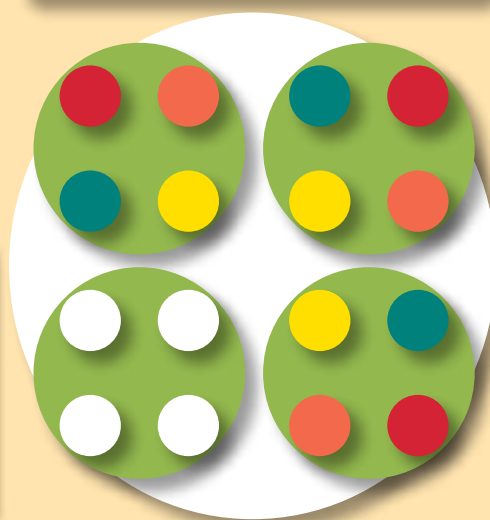
– Ó, ha előre tudom, hogy ennyi gond van egy ...

– Fent legyen rövid, oldalt közepes, hátul meg hagyja hosszúra, kérem!

2

A színes pöttyök bizonyos szabály szerint váltakoznak körről körre. Színezd ki a fehéren maradtakat.

Ti küldtétek 3

1		
2		
3		
4		
5		
6		

4

Sárközi Eszter,
Magyarlapád:

1. Hideg évszak
2. Anya párja
3. Halak élnek benne
4. Nem ezt
5. Télen a nyakunkra tekerjük
6. Lócsemege

Molnár Attila, Magyarlapád:

1. A fejünkön található
2. Időmérő szerkezet
3. Ereinkben folyik
4. Becézett Imre
5. Ollós állat
6. A kert földjét puhítjuk vele
7. Kapuban a labda

1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		

Fülöp Bianka
Szoledád,
Székelyvaja

Szólj, szám!

1. Kel, kelet, kikelet. Szerintetek van-e kapcsolat e három szó jelentése között, s ha igen, mi ez a kapocs?

2. Keressétek meg a kakukktójt. A többi szót, kifejezést foglaltok mondatba, és a mondatokat írtok le szótagolva: **zokog, zokon vesz, zokszó, zokni.**

3. Keressetek közmondásokat a következő igazságokra, tanácsokra: senki sem hibátlan, a gyermek olyan, mint a szülei, hallgass az öregre, ne beszélj meggondolatlanul, ne akarj rosszat, tartsd be az ígéretedet, ne légy lusta.

Januári megfejtések: 1. **újév:** január elseje, **újhold:** a holdfogyatkozás után nőni kezdő Hold, **újkor:** a középkortól a jelenkorig tartó korszak, **Újvilág:** Amerika, **Újszövetség:** a Biblia Jézusról szóló könyvei, **újzsenge:** az új kenyérért hálát adó református ünnep augusztus utolsó vasárnapján, **újszülött:** párnapos csecsemő, **újmenyecske:** ez lesz a menyasszony az esküvő után, **újbor:** éppen kiforrt bor, **újkrumpli:** idei, korai krumpli. 2. **újjgazdag:** hirtelen meggazdagodott, nem nemesi származású, **újsütetű:** nagyon új, még ki nem próbált, **újdonsült:** friss tudás, kinevezés, **újmodi:** új divatú, **újdondász:** újságíró. 3. **Új:** újul, újulás, újult, újít, újítás, újság, újságol, újságos, újdonság, újdonatú, újonnan, újból, újra, újólag, újonc, újráz.

Nyertesek: a magyarói III.; a szamosardói III. osztály; a marosvásárhelyi Európa Iskola IV. E osztálya.

Szó-móka

– Mi az: kora reggel óriási csattanás?

– Hasad a hajnal.

.....

Bogarak fociznak a fán.
Az egyik megsérül.

Semmi baj, van cserebogár.

.....

Bementem reggel az istállóba a tehenekhez.
Óriási volt a fejetlenség.

.....

MASZAT MŰVÉSZ ZÖLD KIRÁLYNÁL

Vörös király karneválja után alig volt időm megpihenni. Tovább folytatva utazásom, megérkeztem Zöld király birodalmába. Nem is kell mondanom nektek, kedves kis barátaim, hogy itt minden csupa zöld volt.

A világoszóltdtól a sötétzöldig, a smaragd-, méreg-, olíva- és fűzöld rengeteg árnyalata díszítette a palota udvarát és kertjét.

A zöld a természet színe. A legtöbb növény zöld, amit a bennük található bonyolult vegyi anyagnak, a klorofilnak köszönhetnek.

A zöld szín az élet, a tavasz, a megújulás, a fejlődés és a harmónia jelképe. Erős érzelmi összefüggés van a zöld szín és a biztonság között. A jelzőlámpán a szabad átkelés színe is zöld. A zöld a viruló növények színeként a természetvédelem jelképe, a természetvédőket röviden zöldeknek nevezik.

A zöld a színskála közepén áll, kiegészítő színe a piros, s mivel a kék és sárga elegye, jelöli egyben a színek hármasságát is. Meleg és hideg, égi és földi, a kék víz és a sárga fény keveréke.

Szemünk a természeti színek ezernyi árnyalatát érzékeli. Biztosan éreztétek már egy erdei séta jótékony hatását. A zöld a legpihentetőbb szín az emberi szem számára, nagyszerű nyugtató ereje van. Munkáitokban használatok sokféle zöld árnyalatot.

MURÁDIN LOVÁSZ NOÉMI

Fessetek szép,
megnyugtató, tavaszi
képeket, de elképzélhetitek
Zöld király
birodalmát is.

Havonta
3 díjat!
sorozat ki

Márffy Ödön (1878–1959)
magyar festő és grafikus, a modern
magyar festészet egyik fontos alakja.
Párizsban tanult, ahol francia festők
(Matisse, Cézanne) hatottak rá.

Januári felkérésünkre gyönyörűen lefestette Didergő királyt: **Bunyi Evelin Éva**, Nagybánya (1); **Elekes-Darabont Rita**, Gyergyószentmiklós (2); a **gyergyószentmiklósi Kós Károly Iskola III. A osztálya** (Fülöp Szabolcs rajza - 3).

1

2

3

Levelező

Tudjátok, mi a tavasz régi magyar neve? Kikelet. Benne van ebben a szóban a keleten győzedelmesen felkelő nap és az ő áldott melegétől magból, rügyből, tojásból kikelő sok-sok új élet. Hát legyen boldog kikeletünk! Ahány levélke a tavaszi ágon, annyi levél legyen a postaládánkban. Üzenjete ti is, akárcsak: **Incze Balázs**, Nyárádszereda;

Cornea Kincső, Marosfalu; **Vajda Bella Brigitta**, Szászrégen; **Halász**

Bernadett, Árpád; **Dósa Brigitta**, Makfalva; **Faragó Ingrid**, Szamosújvár;

Czellecz Andrea, **Demény Eszter**, Szováta; **Kovács Orsolya**, Székelyudvarhely; **Pertea**

Alexandra, Komandó; **Szakáli Anita**, Csikszentmihály; **Kánya Gergő**, Csikszentgyörgy; **Nagy**

Helga, **Rafi Melinda**, Márkod; **Csillag Viktória**, Biharszentjános; **Nagy Henrietta**, Szamosardó;

a marosvásárhelyi G. Coşbuc Iskola III. C; a **szatmárnémeti** Hám János Líceum III., a Művé-

szeti Líceum III. B, a V. Lucaciu Iskola III. C; a **nagyvárad** Szacsvey Imre Iskola IV. C,

a D. Cantemir Iskola III. E; a **gyergyószentmiklósi** Kós Károly Iskola III. A, a Fogarasy Mihály

Iskola IV. A osztálya; a **szamosardói** III-IV.; a **szilágycsehi** II., III. A és IV. B; a **lővétei** III. B;

a **monói** II., IV.; a **bihari** IV. B; a **korondi** IV. B;

az **avasúvjárosi** IV. B; az **árpádi** IV. osztály;

szabadkai, **oroszhegyi**, **szalárdi** olvasóink.

• **Kádár Erika** tanító néni osztálya a **kolozsvári** O. Goga Iskolában izgalmas csatajeleneteket rajzolt a szabadságharcról. Itt épp **Szőllősi Botond** mutatja büszkén munkáját.

• *Nem lim-lom, hanem érték.* **Nagy Lenke** tanító néni ivói kisdíákjai régi tárgyakból rendeztek kis kiállítást, elképzelték, milyen lehetett dédszüleik élete, meséltek arról, mit használtak ma ezek a tárgyak helyett. Kövessétek ti is példájukat!

• Az **érmihályfalvi** Zelk Zoltán Iskola III. SbS osztálya minden évben nagy szeretettel és lelkesedéssel ünnepli Március 15-ét. **Molnár Lilla** és **Magda Erzsébet** tanító nénivel közösen a forradalmi hangulathoz illő csákókat és pártákat készítettek.

● **A csíkszeredai Petőfi Sándor Iskola IV. C osztálya** a mi folyóiratunk hűséges olvasója már negyedik éve. A képen, amelyet **Marschal Ildikó tanító néni** küldött, éppen a Didergő királyt állják körül, aki – reméljük – azóta már a tavaszi napsugárnak örvend. Mi pedig a jelentkezésüknek.

● **Bartha Denise tanító néni tordaharasztsói** kisdíákjai nemcsak a betlehemes játékokban „angyalkák”. Szorgosan, jókedvvel végzik munkájukat, és boldogan játszanak, ünnepelnek, amikor eljön az ideje.

● **A magyarkirályfalvi „nagy hegy alatt”** nem népes de töretlen hűségű olvasótábor várja minden hónapban a Napsugárt és a Szivárványt. **Csíki Katalin tanítónő és Kálmán Hajnalka óvónő** be is szokott számolni a legérdekesebb közös tevékenységeikről.

● Nehéz a leckére figyelni, amikor 5-6 széncinke mondikál az ablakodban. **Molnár-Gál Sarolta lőrincrévi összevont osztálya** a téli fagyban gondosan etette a madárkákat, most pedig azt várják, mikor hozzák el fiókáikat az iskolába a téli kosztosok.

● **A lövétei IV. A és B osztály** minden hónapban beküldi játékos feladataink megfejtését, és ráadásul meglep egy-egy kis beszámolóval is. **András Mónika tanító néni** a törcsvári osztálykirándulásról küldött képet, **Mag Ottilia** pedig a Napsugárban megjelent **Szőcs Margit-mesék** feldolgozásáról számolt be.

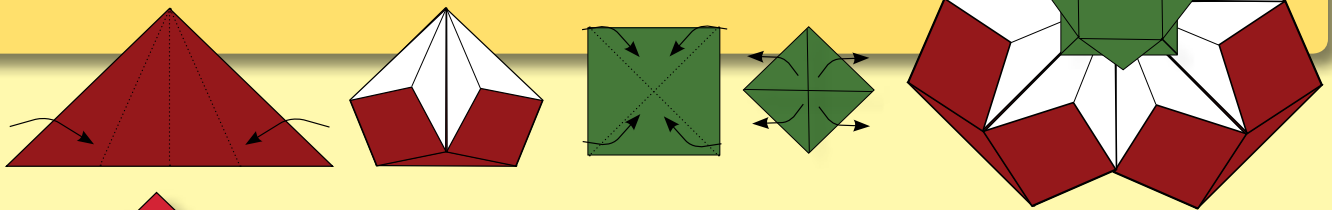
FEHÉR INGÜNKÖN KOKÁRDA

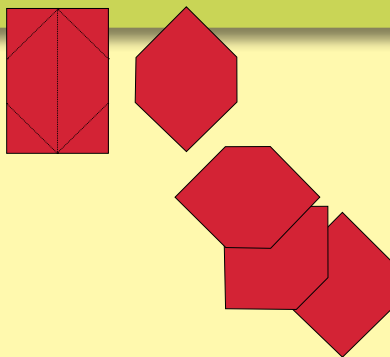
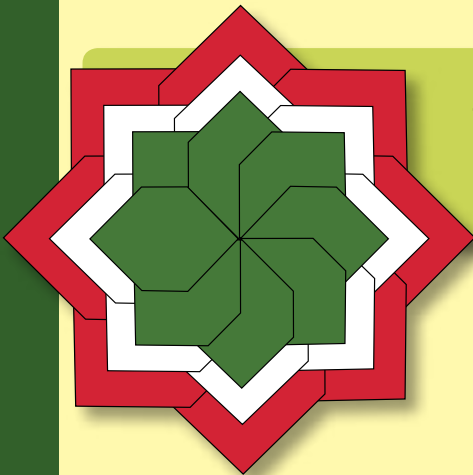
Sándor Emőke tanító néni osztálya a székelyudvarhelyi Móra Ferenc Iskolában saját kezéről mintázta, ünnepi lélekkel színezte a két hatalmas kokárdát, az egyiket kollázs-technikával, a másikat festékbe mártott tenyérrel.

Magyar ünnep japán kézimunkával. Sokféle origami kokárdát lehet hajtogatni, próbáljatok ki ti is kettőt.

A színén piros, a visszáján fehér papírból vágj négyzetet, az átlója mentén hajtsd ketté. Két sarkát hajtsd középre majd vissza, ezután nyisd szét, és horpaszd a rajz szerint. Négy ilyen darabot készíts. A zöld négyzet sarkait hajtsd középre, majd mindegyiket hajtsd vissza úgy, hogy a csücskök kicsit túlnyúljanak a széleken. Fehér lapra ragasztva illeszd egymás mellé az elemeket.

Mindkét oldalán azonos színű, csökkenő méretű piros, fehér, illetve zöld téglalapból hajtogasd ezt a kokárdát. A téglalap négy sarkát hajtsd középre, mindegyik színből készíts 8-8 darabot, és ragaszd őket össze úgy, hogy kicsit fedjék egymást.

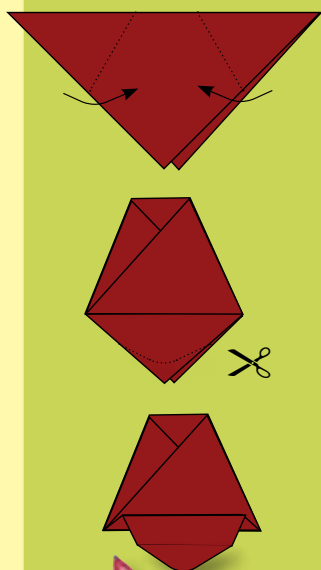
Kikelet és forradalom együtt van jelen ezen a nemzetiszín koszorún, amelyet mintalyukasztóval kivágott virágok díszítenek. Az ötletet az illyefalvi Napsugár-táborban lestük el.

A sok-sok forradalmat idéző kézimunka bizonyítja, milyen lelkesen ünneplik Március 15-ét **Kézdiszentkereszten**. **Pál Adél** és **Kádár Tünde** kis tanítványainak munkáiból már közöltünk, de maradt bőven ebbe a lapszámba is. Melyik ötletüket készítitek el?

A Petőfi-virág kettőbe tűrt szalagokból, az integető legyező harmonika-hajtogatással, a kokárdák hímezve, illetve mintalyukasztóval szabott csillagokból ragasztva készültek.

50 cm oldalszélességű papírból percek alatt csákót hajtogathatsz magadnak. Az átlója mentén kettéhajtott négyzet két sarkát hajtsd keresztbe. A hátsó csücsköt tűrd a csákó belsejébe, az elsőt nyírd kekrekre (ez lesz az ellenzője), hajtsd fel, majd vissza. Kicsit horpaszd be a csákó tetejét. Díszítsd címerrel, nemzetiszínű rózsával.

Árpád-kori palmettát és mai népi hímezést egyaránt idéz ez a nemesen egyszerű kártya. **Krányák Jusstina** tanító néni diákjai a **szatmárnémeti** Hám János Katolikus Líceumban fehér papírból vágták, és piros kartonra ragasztották az életfát.

Irkafirka

Katonának volna jó lenni,
lovas huszárnak,
Kossuth Lajos mondja:
– Indulj a csatába!
S te mész, uccu, németnek
és muszkának.

Milyen jó lett volna akkor
élni, harcolni és nem félni.
A haza becsületét és
függetlenségét megvédeni.
Ellenség, ha támad, bátran
kiállni, bármilyen sokan
vannak, nem félni.

Berei Péter, Nagyvárad

Az erdőbe megyek veled,
Gyere, menjünk errefele.
Nézd csak, ott egy kígyócska,
Azt mondja, az erdő csoda.
Akármerre sétálunk,
Mindig csak szépet látunk.

Mag Eszter, Lövete

A tavasz első napjaiban
kinyílik a hóvirág.
Az ibolya is igyekszik,
kinyílik azután.
Illatos kankalin
nyílik a réten,
ültetjük a pityókát
a jövő héten.

Mihály Áron, Lövete

**Balogh Gabriella,
Margitta**

Bakóban én baka lettem,
Nagyváradon várat védtem,
Szeredában szerdán jártam,
bizony, nagyon elfáradtam.

Hunyadon, hát hunytam
egyet,
Verőcén meg jól megverték.
Békésen már megbékéltem,
talán ezt is még túléltem...

Ejnye, Gyula, ha erős vagy,
mutasd Makóig az utat!
Kecskemétig kecskeháton,
elballagok én, barátom,
talán ez lesz a halálom.

De ha ezt is majd túléltem,
Isten bizony, megérdemlem,
hogy Diósdon diót egyek,
s Réven végre révbe érjek!

Bántó Patrick, Nagyvárad

Deé Róbert Sándor, Kolozsvár

Nemțoi Dávid, Torda

**Nagy Zsuzsanna,
Nagygalambfalva**

**Korpos Andrea,
Körösfő**

**Szabó Julianna tanító néni
csíkdánfalvi osztálya:**

Mikor jön már a tavasz?
úgy várják a gyerekek.
Úgy várják a meleget,
madárhangú éneket.
Zöld fűvet a ligeten,
játékot a réteken.

Zsók Gabriella

Itt a tavasz, megy a tél,
kis hóvirág üldögél.
Azt üzeni tinéktek,
várlak titeket, gyerekek.

Simon Nóra

Jön a tavasz, várjuk már,
kisgyermek hangja száll.
Várják már a meleget
csiripelő verebek.

Antal Csongor

Pici magnak ültettek,
Elültettek, ültettek.
Másnapra kikeltem,
Kikeltem, kikeltem.
Nézzétek: fa lettem,
Ágyikómból kikeltem.

Csifó Adél,
Marosvásárhely

Folyó folyik fűzfa előtt,
folyó folyik fűzfa után.
Folyó folyik barlang előtt,
folyó folyik barlang után.
Folyó folyik erdő előtt,
folyó folyik erdő után.
Folyó folyik mellettem,
s hogy a szó tovább ne folyjon,
a folyékony folyjon el,
s a száraz épüljön fel!

Gombocz Ágnes,
Marosvásárhely

Tamás Alíz,
Gyergyószentmiklós

Járnak a felhők,
fújnak a szellők,
zápor esik,
a fát verik,
veri a jégeső,
fújdogál a szellő,
megázott a hóvirág,
kinyílt a kardvirág.
Essen az eső,
Essen!

Nagy Orsolya Tünde,
Nagyvárad

**A csíkszentdomokosi
III. B osztály**

A fák rügyeznek,
a gyerekek örülnek.
Nyílnak a hóvirágok,
aztán a gyöngyvirágok.
Csingi-lingi, erre-arra,
úgy szól, mint a
csengő hangja.

Balogh Gabriella,
Margitta

A madarak megérkeznek,
halkan csicseregnek.
A medvék felébrednek,
a mókusok pihennek.
Kibújnak a virágok:
– Kérlek, legyetek vidámak!
Kírügyeznek a fák,
megérkeznek a golyák.

Halász Bernadett,
Árpád

Milyen szép a naplemente,
Gyönyörűen sárga,
Talán az is lehetséges,
Hogy elfáradt mára.
Csodálatos, ahogy a hold
Világít az égen,
Körülötte a csillagok
Fénylenek ezrével.

Bódi Dóra,
Kolozsvár

Köllő Szende Roberta,
Magyarlapád

**Címlap:
TOMOS TÜNDE**

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.

Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Honlapszerkesztő: Komáromy László. Műszaki szerkesztő: Várdai Éva.

Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.

E-mail: naps.sziv@napsugar.ro; www.napsugar.ro. Telefon/fax: 0264/418001.

A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001
B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622

Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-7751

KÖSZABÓCSA ÜZENETEI

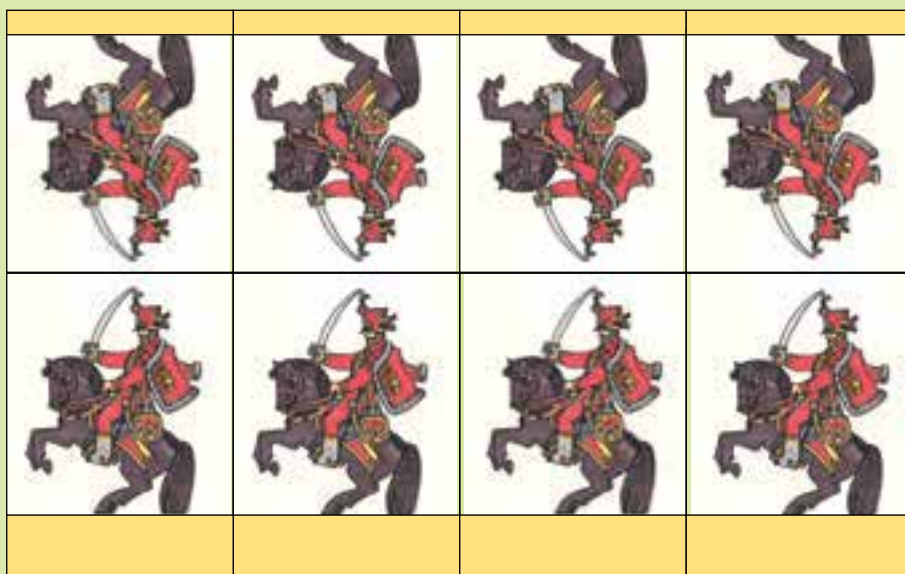
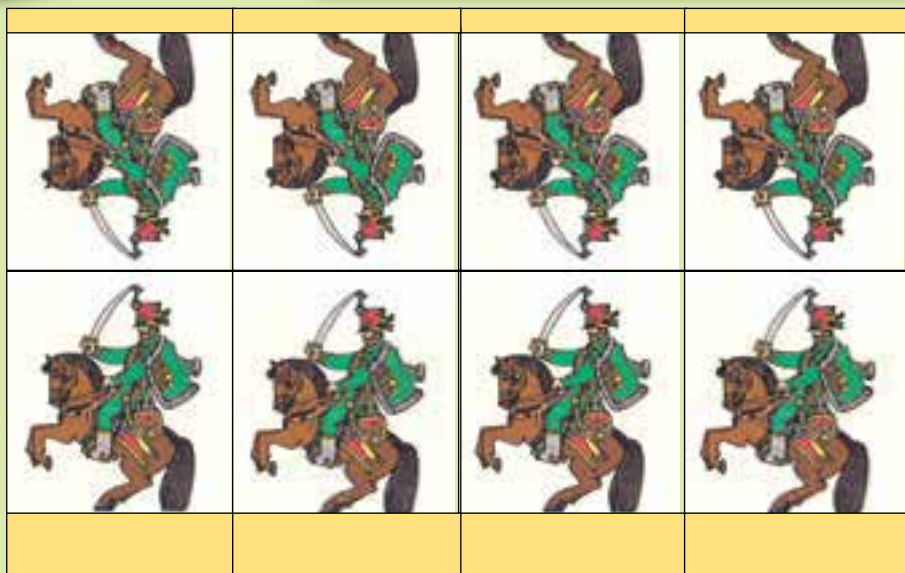
**Olvass,
és küldj rajzot róla!**

Andorás vitéz (népmonda)
A marosvásárhelyi Al. I. Cuza Iskola III. E osztálya

**Játssz
velünk!**

Vágd ki, hajtogasd és ragaszd
meg a 10 huszárlépőkét.
A 16-17. oldalon állítsd csatasorba
őket, és kezdődhet a játék.
Föl, föl, vitézek, a csatára!

GYÖNGYÖS PÁRTA

E lapszám
támogatói:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

BETHLEN GÁBOR
Alap

RMDSZ
GEMÉNYKÉSZ
ALAPITVÁNY

Vágjátok ki a bélyeget,
és ragasszátok nevetek mellé
az osztály közös gyűjtőlapjára.

Ára 3 lej, 400 Ft